

**Javna ustanova Opća bolnica „Prim.dr. Abdulah Nakaš“
Ul. Kranjčevićeva 12, Sarajevo**

**P R A V I L N I K
O ZAŠTITI NA RADU**

Sarajevo, juli 2018. godine

Na osnovu člana 6. Zakona o zaštiti na radu BiH („Sl.list SR BiH“, br. 22/90) i člana 46. stav (4) Statuta Javne ustanove Opća bolnica „Prim.dr. Abdulah Nakaš“ Sarajevo, direktor Javne ustanove Opća Bolnica „Prim.dr. Abdulah Nakaš“ Sarajevo je dana _____ 2018. godine, d o n i o

P R A V I L N I K

O ZAŠTITI NA RADU

I. OPŠTE ODREDBE

Član 1.

U cilju zaštite života i zdravlja radnika, zaštite od povreda na radu, profesionalnih i drugih oboljenja u vezi sa radom, u Javnoj ustanovi Opća bolnica „Prim.dr. Abdulah Nakaš“ Sarajevo (u daljem tekstu Bolnica) ovim Pravilnikom se uređuje zaštita na radu (u daljem tekstu: Pravilnik).

Član 2.

Radnici imaju pravo da rade u Bolnici pod uslovima koji obezbjeđuju potpunu sigurnost na radu, pa se u tom cilju organizuje i unapređuje zaštita na radu.

Proces rada u Bolnici se organizuje tako da radnici uz normalnu pažnju mogu da rade bez opasnosti po život i zdravlje.

Organizacija i proces rada u Bolnici moraju biti zasnovani na naučnim i tehnološkim dostignućima, a naročito na mjerama i normativima koji se odnose djelatnost kojom se bavi Bolnica, a koji obezbjeđuju sigurnost radnika za vrijeme rada.

Član 3.

Zaštita na radu organizuje se, sprovodi i unapređuje uporedo sa organizovanjem i unapređenjem procesa rada uz primjenu savremenih tehničkih, obrazovnih, zdravstvenih, socijalnih, pravnih, ekonomskih i drugih mjera.

Član 4.

Za organizovanje, sprovođenje i unapređenje zaštite na radu odgovorni su svi radnici u Bolnici svaki u svom djelokrugu rada, što će se utvrditi posebnim poglavljem u ovom Pravilniku i Bolnica u cjelini kao pravno lice.

Član 5.

Pravo na zaštitu na radu u Bolnici imaju:

1. svi radnici koji su u radnom odnosu u Bolnici
2. lica koja dobrovoljno obavljaju praksu
3. sva lica koja obavljaju rad u Bolnici po bilo kom osnovu (npr. ugovor o djelu i sl.).

Član 6.

Nepridržavanje propisanih mjera zaštite na radu predstavlja povredu radne obaveze u skladu sa Pravilnikom o radu Bolnice, a istovremeno povlači i prekršajnu i krivičnu odgovornost utvrđenu Zakonom.

Član 7.

Mjere zaštite na radu utvrđene ovim Pravilnikom obuhvataju:

1. mjere kojima se neposredno obezbjeđuje sigurnost na radu,
2. mjere u vezi sa uslovima rada,
3. mjere u vezi sa posebnom zaštitom radnika (žena, mladih radnika i invalidnih lica).

II. MJERE ZAŠTITE NA RADU

1. Mjere kojima se neposredno obezbjeđuje sigurnost na radu

Član 8.

U skladu sa odredbama Zakona o zaštiti na radu mjere kojima se neposredno obezbjeđuje sigurnost na radu obuhvataju opšte i posebne mjere.

Obzirom na djelatnost i vrstu poslova koji se obavljaju u Bolnici se primjenjuju opšte mjere zaštite na radu.

a) Opšte mjere zaštite na radu

Član 9.

Opšte mjere zaštite na radu obuhvataju:

- uslove koje treba da ispunjavaju radne i pomoćne prostorije,
- obezbjeđenje odgovarajućih puteva za prolaz, transport i evakuaciju radnika i pacijenata,
- pružanje prve pomoći,
- obezbjeđenje potrebne temperature, ventilacije i osvjetljenja,
- ograničenje buke i vibracije,
- obezbjeđenje od udara električne struje i sprečavanje nastanka požara i eksplozije.

Član 10.

Radne i pomoćne prostorije moraju biti prema vrsti poslova dovoljno osvijetljene prirodnom ili vještačkom svjetlošću.

Prozori, otvori za osvijetljenje, kao i elementi za vještačko osvijetljenje moraju se držati u čistom i ispravnom stanju.

Član 11.

Radne prostorije u zimskom periodu moraju se zagrijavati, pri čemu treba da se obezbijedi temperatura u radnoj prostoriji koja odgovara propisanim vrijednostima u zavisnosti od intenziteta tjelesnog rada, vlažnosti i kretanja vazduha u radnoj prostoriji.

Član 12.

Visina radnih prostorija treba da je minimalno 2,80 m, a magacina i pomoćnih prostorija minimalno 2,60 m.

Član 13.

Podovi radnih prostorija moraju biti čvrsti, ravni, pogodni za održavanje i ne smiju propuštati vlagu.

U radnim prostorijama mora se obezbijediti prirodna ili vještačka ventilacija.

Član 14.

Svi objekti moraju imati uređaje za hladnu i toplu vodu kao i odgovarajuće sanitarne prostorije.

Član 15.

Električne instalacije i uređaji moraju se izvoditi i održavati u skladu sa važećim propisima.

Član 16.

Poslove održavanja i opravke elektroinstalacija i uređaja Bolnica je dužna povjeriti samo kvalifikovanim radnicima koji su za to ovlašteni.

Član 17.

Bolnica je dužna da vrši kontrolu ispravnosti elektroinstalacija i to prije upotrebe, nakon rekonstrukcije i obavezno periodični pregled od strane stručne ustanove jednom u tri godine.

O svim opravkama, mjerenjima i kontrolama na elektroinstalacijama, Bolnica je dužna da vodi evidenciju.

Član 18.

U radnim prostorijama Bolnice moraju biti izvedeni prekidači (sklopke) za odvajanje od mrežnog napona sa vidljivom oznakom „UKLJUČENO“ i „ISKLJUČENO“.

Razvodni ormari moraju biti izrađeni od nezapaljivog materijala i moraju biti trajno slobodni i pristupačni.

Član 19.

Radnici su dužni prijaviti svaki kvar na električnim uređajima i instalacijama, te iste staviti van upotrebe dok ne bude osposobljen za normalan i siguran rad od strane stručnog lica.

Član 20.

Svi objekti moraju biti zaštićeni od udara groma prema važećim propisima. Bolnica je dužna vršiti periodičnu kontrolu ispravnosti gromobranske instalacije u propisanim rokovima i o tome voditi urednu evidenciju.

Član 21.

Svi prilazni putevi, prolazi, kao i putevi unutrašnje komunikacije moraju biti stalno slobodni, prohodni, kao i propisno obilježeni.

Član 22.

Intenzitet buke i vibracije u radnim prostorijama mora biti u dozvoljenim granicama. Na mašinama i uređajima gdje intenzitet buke i vibracije prelazi dozvoljene granice moraju se preduzimati tehničke mjere za smanjenje buke i vibracije.

Član 23.

Svi radnici u Bolnici moraju biti obučeni za pružanje prve pomoći u slučaju povrede ili naglog obolijevanja za vrijeme rada. Obučavanje radnika za pružanje prve pomoći izvodi se u sklopu obuke iz oblasti zaštite na radu.

Član 24.

Radne prostorije moraju biti opremljene sa ormarićima u kojima se nalazi odgovarajući sanitetski materijal za pružanje prve pomoći. Na ormarićima mora biti naznačen broj telefona hitne medicinske pomoći i odgovornog lica.

b) Mjere koje je obavezna sprovesti Bolnica

Član 25.

Prilikom nabavke mašina ili uređaja na mehanizovani pogon, medicinskih aparata i opreme, alata i drugih sredstava za rad, kao i sredstava za ličnu zaštitu Bolnica je obavezna da od proizvođača pribavi uputstvo za bezbjedan rad i održavanje, te ispravu kojom se dokazuje da su proizvedeni u skladu sa propisima donesenim na osnovu zakona.

Član 26.

Bolnica je obavezna da u skladu sa članom 19. Zakona o zaštiti na radu vrši periodične preglede i ispitivanja oruđa za rad i uređaja, sredstava i opreme za ličnu zaštitu kao i fizičkih, hemijskih i bioloških štetnosti i mikroklimu u radnim i pomoćnim prostorijama.

Član 27.

Periodičnim pregledima i ispitivanjima u smislu prethodnog člana podliježu:

- liftovi za prevoz radnika i tereta, sa pratiocem ili bez njega
- dizalice pokretne i stabilne sa električnim ili drugim pogonom,
- stabilni i pokretni kompresori i kompresorske stanice sa radnim pritiskom većim od 1 bar ili kapacitetom većim od 6 m³/min,
- sve vrste oruđa za rad na mehanizovani pogon,
- sve vrste ručnih alata sa električnim ili drugim pogonom,
- elektroinstalacije i uređaji,
- radne i pomoćne prostorije u kojima se pojavljuju fizičke, hemijske, biološke i mikroklimatske štetnosti.

Član 28.

Periodične preglede i ispitivanja oruđa za rad i uređaja i radnih i pomoćnih prostorija iz prethodnog člana vrši ovlaštena stručna ustanova iz oblasti zaštite na radu svake tri godine ili nakon promjene lokacije ili kvarova na elektroinstalacijama.

O izvršenim periodičnim pregledima i ispitivanjima ustanova iz prethodnog člana izdaje ispravu koja sadrži rezultate pregleda i ispitivanja i konstataciju da li pregledana sredstva rada i oprema udovoljavaju propisima donesenim na osnovu Zakona.

Član 29.

Bolnica je obavezna da zabrani pušenje i stvaranje, odnosno unošenje otvorenog plamena u svim prostorijama i prostorima gdje postoje lako zapaljive materije i eksplozivne smjese.

Pušenje se zabranjuje i u radnim prostorijama i na svim radnim sastancima i skupovima koji se održavaju u zatvorenim prostorima. Bolnica je dužna odrediti prostoriju ili mjesto za pušenje.

2. Mjere u vezi sa uslovima rada

Član 30.

Mjere zaštite na radu u vezi sa uslovima rada odnose se naročito na: uslove u pogledu utvrđivanja zdravstvenog stanja i radne sposobnosti radnika (kod zasnivanja radnog odnosa i raspoređivanja na određena radna mjesta), zdravstvenu zaštitu, radna mjesta sa povećanim rizikom, radno vrijeme, rad noću, higijenski uslovi i druge uslove koji su od uticaja na zdravlje radnika i njegovu sigurnost na radu.

Član 31.

Bolnica će za svako radno mjesto utvrditi uslove rada i zahtjeve u pogledu zdravstvenih i psihofizičkih sposobnosti radnika koji će raditi na tom radnom mjestu.

Prije zasnivanja radnog odnosa mora se pribaviti uvjerenje od nadležne zdravstvene ustanove u pogledu zdravstvenog stanja i psihofizičkih sposobnosti radnika koji moraju odgovarati zahtjevima iz prethodnog stava.

Niko ne može zasnovati radni odnos ako prethodno nije utvrđeno da njegovo zdravstveno stanje i psihofizičke sposobnosti odgovaraju uslovima rada i zahtjevima radnog mjesta.

Član 32.

U cilju praćenja psihofizičkih sposobnosti i ranog otkrivanja oboljenja, te preduzimanja mjera za očuvanje i zaštitu zdravlja radnika, Bolnica će periodično organizovati sistematske ljekarske preglede za sve radnike.

Na osnovu rezultata pregleda iz prethodnog stava, Bolnica je obavezna preduzimati preventivne mjere (u skladu sa svojim mogućnostima) radi daljeg očuvanja i zaštite zdravlja radnika.

Član 33.

Radnik koji boluje od bolesti koja se bez njegovog obavještenja ne može utvrditi ljekarskim pregledom ili ima takve zdravstvene nedostatke koji na određenim poslovima mogu predstavljati opasnost za radnika ili okolinu, dužan je o tome obavjestiti nadležnu zdravstvenu organizaciju.

Član 34.

Radniku se ne može narediti prekovremeni i noćni rad ako bi po nalazu nadležne zdravstvene organizacije takav rad mogao ugroziti, odnosno pogoršati njegovo zdravstveno stanje.

a) Radna mjesta sa povećanim rizikom

Član 35.

Za radno mjesto na kojem i pored potpuno ili djelimično primjenjenih mjera u oblasti zaštite na radu i drugih mjera, postoje štetnosti i opasnosti koje mogu izazvati povredu ili ugroziti zdravlje zaposlenog, zaključuje se da je to radno mjesto sa povećanim rizikom.

Na radnim mjestima sa povećanim rizikom potrebno je da radnici ispunjavaju posebne zdravstvene i psihofizičke sposobnosti, kao i uslove u pogledu stručnosti uz primjenu posebnih mjera zaštite.

Član 36.

Radna mjesta iz prethodnog člana utvrđuju se na osnovu popisa rizika:

- radnici koji rade sa jonizirajućim zračenjima */ljekar specijalista radiolog, ljekar specijalista nuklearne medicine, ljekar specijalista pulmolog, spec.med.fizike, dipl.ing.medicine radiologije, RTG tehničar, radnik na pranju laboratorijskog posuđa i laboratorijski tehničar u odjelu nuklearne medicine, medicinski tehničar u odjelu pulmologije i kardiologije/*,
- radnici koji rade u mikrobiološkim, biohemijско-hematološkim, patološkim laboratorijama, higijensko-epidemiološkoj službi, transfuzijskoj službi, hiruškim salama, ginekologiji i akušerstvu, sterilizaciji, endoskopiji, neurološkom odjeljenju */ljekar specijalista mikrobiolog, ljekar specijalista patolog, ljekar specijalista neurolog, medicinski biohemičar, specijalista za ispitivanje i kontrolu lijekova, laboratorijski tehničar, sanitarno-ekološki tehničar, pomoćnik obducenta, farmaceutski tehničar u galenskom laboratoriju, pomoćnik referenta za lijekove, medicinski tehničar-instrumentar, medicinski tehničar na bolničkom odjelu, medicinski tehničar na cistoskopiji/*,
- radnici koji rade na odjeljenjima hirurških disciplina, jedinicama intenzivne njege */ljekar specijalista opšte hirurgije, ljekar specijalista ortoped, ljekar specijalista urolog, ljekar specijalista interne medicine, ljekar specijalista anesteziolog, medicinski tehničar na odjelu intenzivne njege, medicinski tehničar na bolničkom odjelu/*,
- radnici koji rukuju stanicama i posudama sa gasovima pod pritiskom */termoenergetičar rukovalac kotlovskeg postrojenja, termoenergetičar poslužilac kotlovskeg postrojenja, pneumatičar/*,
- radnici koji rade na poslovima montaže, održavanja i ispitivanja električnih instalacija, uređaja i postrojenja */elektromehaničar, elektromehaničar za liftove, elektroničar/*,
- radnici koji rade na poslovima rukovanja i upravljanja sredstvima rada na mehanizovani pogon na kojima postoji povećan rizik od povređivanja */bravar, stolar/*

b) Radna mjesta sa skraćenim radnim vremenom

Član 37.

Na radnim mjestima sa posebnim uslovima rada, gdje je potpuna zaštita nemoguća zbog specifičnosti same štetnosti, primjenjuje se mjera skraćivanja radnog vremena/skraćivanje ekspozicije u toku rada.

Skraćivanje radnog vremena, kao mjera zaštite na radu, primjenjuje se na sljedećim radnim mjestima:

- Odjeljenje za radiološku dijagnostiku */ljekar specijalista radiolog, glavni radiološki tehničar odjeljenja, dipl.ing.medicinske radiologije, viši RTG tehničar, medicinski tehničar opći smjer/*
- Kabinet za pulmologiju i ispitivanje funkcije pluća/Kabinet za bronhoskopiju */ljekar specijalista pulmolog, medicinski tehničar – opći smjer/*
- Odsjek za mikrobiološku dijagnostiku */ljekar specijalista mikrobiolog, viši laboratorijski tehničar, laboratorijski tehničar, sanitarno-ekološki tehničar/*
- Odsjek za patologiju sa prosekturom */ljekar specijalista patolog, viši laboratorijski tehničar, laboratorijski tehničar, pomoćnik obducenta, pomoćnik obducenta i administrator/*
- Odsjek za nuklearnu medicinu */ljekar specijalista nuklearne medicine, dipl.ing.medicinske radiologije, spec. med. fizike, laboratorijski tehničar, medicinski tehničar – opći smjer/*

Radna mjesta koja su utvrđena stavom 2. ovog člana su radna mjesta sa posebnim uslovima rada.

Vrijeme rada u toku dnevnog radnog vremena za gore navedena radna mjesta skraćuje se za 1,5 sati i iznosi 6,5 sati dnevno, odnosno 32,5 sati sedmično.

3. Mjere u vezi sa posebnom zaštitom radnika

Član 38.

Mjere zaštite na radu u vezi sa posebnom zaštitom žena, mladih radnika i invalidnih lica, obezbjeđuje se očuvanje zdravlja i psihofizički razvoj mladih radnika, normalno ostvarivanje materinstva i sprječavanje daljeg smanjivanja i potpunog gubitka radne sposobnosti kod radnika kod kojih je radna sposobnost već smanjena.

Član 39.

Radnik mlađi od osamnaest godina ne može se rasporediti na teške poslove, odnosno poslove koji bi mogli štetno uticati na njegovo zdravlje i psihofizički razvoj.

Radniku iz prethodnog stava ne može se narediti prekovremeni i noćni rad.

Član 40.

Radnica za vrijeme trudnoće ne može se rasporediti na teške poslove, odnosno poslove koji su štetni po njeno zdravlje.

Na osnovu mišljenja ljekara radnica se za vrijeme trudnoće raspoređuje na lakše poslove, odnosno poslove koji nisu štetni po njeno zdravlje, a koji odgovaraju njenoj stručnoj spremi i drugim radnim sposobnostima.

Radnici za vrijeme trudnoće ne može se narediti prekovremeni rad i noćni rad.

Član 41.

Bolnica je dužna da obezbijedi uslove da se radnici s preostalom radnom sposobnošću i radnici kod kojih je došlo do izmijenjene radne sposobnosti rasporede na druge odgovarajuće poslove.

Član 42.

U ostvarivanju posebne zaštite radnika kod kojih postoji preostala radna sposobnost i drugih invalidnih lica, Bolnica ima dužnost da obezbijedi uslove za njihovu prekvalifikaciju, odnosno dokvalifikaciju i radna mjesta na kojima mogu raditi prema izvršenoj prekvalifikaciji, odnosno dokvalifikaciji.

III. PRAVA I DUŽNOSTI BOLNICE, ODGOVORNIH RADNIKA I RADNIKA U VEZI SA ZAŠTITOM NA RADU

1. Planiranje zaštite na radu

Član 43.

U cilju ostvarivanja razvoja i unapređenja zaštite na radu Bolnica je dužna da donese Plan zaštite na radu i Program mjera zaštite na radu.

Član 44.

Plan zaštite na radu donosi se na duži vremenski period i sadrži ciljeve i zadatke u pogledu organizovanja i usavršavanja procesa rada, poboljšanja uslova rada i preduzimanje mjera zaštite na radu kojima se obezbjeđuje sigurnost na radu.

Za svaku tekuću godinu donosi se program mjera zaštite na radu u kome se utvrđuju obaveze i zadaci koje treba izvršiti u tekućoj godini, način i sredstva za izvršenje obaveza i zadataka, kao i odgovorni radnici za njihovo izvršenje.

Član 45.

Plan i program mjera zaštite na radu donosi direktor Bolnice.

2. Obaveze Bolnice

Član 46.

Bolnica je obavezna da:

- organizuje takav proces rada kojim se osigurava bezbjednost na radu, kao i da sprovodi i unapređuje zaštitu na radu,
- sprovodi propisane i utvrđene mjere zaštite na radu,
- organizuje obavljanje poslova zaštite na radu,
- upoznaje radnike sa uslovima rada, opasnostima i mjerama zaštite, kao i sa pravima, obavezama i odgovornostima u vezi sa zaštitom na radu,
- obezbjedi radniku korištenje i upotrebu ličnih zaštitnih sredstava i opreme kao i oruđa i sredstva rada koji su izvedeni u skladu sa propisima o zaštiti na radu,
- zabrani upotrebu alkohola za vrijeme rada, odnosno, rad radnika pod dejstvom alkohola i drugih narkotika koji smanjuju radnu sposobnost,
- obavještava inspektora rada o preduzetim mjerama radi otklanjanja nepravilnosti na koje je ukazao inspektor rada.

3. Direktor Bolnice

Član 47.

Direktor Bolnice je obavezan da:

- se stara o primjeni odredbi ovog Pravilnika i drugih zakonskih i tehničkih propisa iz oblasti zaštite na radu,
- prati izvršenja Plana i programa mjera zaštite na radu,
- organizuje izvršenje zaključaka inspekcije rada o otklanjanju utvrđenih nedostataka i nepravilnosti u vezi sa zaštitom na radu,
- prati rad radnika sa posebnim ovlaštenjima i odgovornostima u oblasti zaštite na radu i preduzima odgovarajuće mjere,
- pokreće disciplinski postupak protiv radnika iz prethodnog stava koji učine povredu radne obaveze iz oblasti zaštite na radu,
- donosi akte iz oblasti zaštite na radu,
- donosi odluke o mjerama za unapređenje zaštite na radu.

4. Lice zaduženo za poslove zaštite na radu

Član 48.

Direktor Bolnice će posebnom odlukom odrediti da je lice zaduženo za poslove zaštite na radu referent zaštite na radu.

Član 49.

Lice zaduženo za poslove zaštite na radu je obavezno da:

- priprema prijedlog Plana i programa mjera zaštite na radu,
- organizuje sprovođenje zaštite na radu i vrši kontrolu primjene odredbi ovog Pravilnika, drugih opštih akata iz zaštite na radu kao i opštih i posebnih propisa koji regulišu ovu oblast,
- stara se o periodičnim pregledima radnih prostorija, oruđa za rad, uređaja i elektroinstalacija,

- obezbjeđuje nabavku ličnih zaštitnih sredstava i opreme,
- obilazi radne prostorije u cilju uočavanja nedostataka i o tom podnosi izvještaj direktoru Bolnice,
- organizuje obučavanje radnika iz oblasti zaštite na radu,
- podnosi prijave za pokretanje postupka zbog povreda radne obaveze usljed nepridržavanja propisanih mjera zaštite na radu,
- kontroliše neposredne rukovodioce i radnike u izvršavanju njihovih obaveza iz oblasti zaštite na radu,
- vodi sve propisane evidencije iz oblasti zaštite na radu,
- jednom godišnje dostavlja na razmatranje direktoru Bolnice izvještaj o stanju zaštite na radu,
- obavještava inspekciju rada o izvršenju njihovih rješenja, o svakoj teškoj povredi, kolektivnoj nesreći, smrtnom slučaju, profesionalnim oboljenjima, kao i o svakoj pojavi koja bi mogla ugroziti život radnika na radu,
- prati propise iz oblasti zaštite na radu.

5. Neposredni rukovodilac

Član 50.

Neposredni rukovodilac (rukovodilac organizacione jedinice, odjeljenja i dr.) je dužan da organizuje proces rada na način kojim se obezbjeđuju sigurni uslovi rada, a naročito je obavezan:

- da svakog novoprimljenog radnika upozna sa uslovima rada, opasnostima i štetnostima na radnom mjestu, kao i sa mjerama zaštite,
- da se stara o obezbjeđenju ličnih zaštitnih sredstava i opreme,
- da udalji sa radnog mjesta radnika koji je pod dejstvom alkohola ili radnika koji se ne pridržava mjera zaštite na radu,
- da obezbijedi odgovarajuću urednost radnog prostora,
- da stavi van upotrebe mašine ili uređaje na kojima je došlo do kvara i obezbijedi stručno lice za popravku istih,
- da pruži prvu pomoć povrijeđenim radnicima,
- da prijavi svaku povredu na radu,
- da svakodnevno kontroliše primjenu mjera zaštite na radu, ispravnost elektroinstalacija i uređaja, sredstava rada i radnih prostorija,
- da podnosi prijave za povredu radne obaveze zbog nepridržavanja mjera zaštite na radu.

6. Prava i dužnosti radnika

Član 51.

Radnik ima pravo i dužnost da se služi svim zaštitnim napravama, sredstvima i opremom za ličnu zaštitu na radu, da ih namjenski koristi, da pažljivo sa njima rukuje i da ih održava u ispravnom stanju.

Radnik je dužan da poslove, odnosno radne zadatke obavlja sa punom pažnjom radi obezbjeđenja svog života i zdravlja, kao i života i zdravlja ostalih radnika u Bolnici.

Član 52.

Radnik je dužan da se pridržava propisanih mjera zaštite na radu i da se brine o provođenju i unapređenju zaštite na radu.

Radi zaštite svojih prava iz oblasti zaštite na radu radnik se može neposredno obratiti nadležnom organu inspekcije rada.

Član 53.

Prije raspoređivanja radnika na poslove i radne zadatke, radi čijeg je obavljanja zasnovan radni odnos, radnik ima pravo i dužnost da se upozna sa uslovima rada, opasnostima i štetnostima na radnom mjestu, kao i propisanim mjerama zaštite na radu.

Radnik je obavezan da pristupi obuci i provjeri znanja iz oblasti zaštite na radu, kao i periodičnim ljekarskim pregledima.

Član 54.

Radnik je dužan da odmah prijavi sve zapažene nedostatke, kvarove i druge pojave koje bi mogle ugroziti bezbjednost na radu.

Prijava može biti pismena ili usmena, a podnosi se neposrednom rukovodiocu.

Član 55.

Radnik ima pravo da odbije da radi ako mu prijete neposredna opasnost po život i zdravlje zbog toga što nisu preduzete mjere zaštite na radu.

Radnik je obavezan o svojoj odluci obavijestiti neposrednog rukovodioca, a ovaj direktora Bolnice.

Član 56.

U slučaju nastupanja okolnosti iz prethodnog člana, moraju se odmah preduzeti mjere za otklanjanje nedostataka, a radnik se za to vrijeme može rasporediti da vrši poslove koji odgovaraju njegovoj stručnoj spremi i radnim sposobnostima stečenim radom.

Član 57.

Ako Bolnica smatra da zahtjev radnika nije opravdan, dužna je o tome odmah izvjestiti nadležni organ inspekcije rada.

IV. OBUČAVANJE RADNIKA IZ OBLASTI ZAŠTITE NA RADU

Član 58.

Radnici Bolnice imaju prava i dužnosti da se stalno obučavaju iz oblasti zaštite na radu, kao i da povremeno provjeravaju znanja iz te oblasti.

Obučavanje iz prethodnog stava vrši se prije raspoređivanja radnika na poslove, odnosno radne zadatke radi čijeg je obavljanja zasnovan radni odnos, u toku rada, kao i raspoređivanja na druge poslove, odnosno radne zadatke sa izmijenjenim uslovima rada.

Član 59.

Obuka radnika provodi se na osnovu posebnog programa koji donosi direktor Bolnice.

Član 60.

U programu se detaljno propisuje tehnika provođenja obuke, sredstava koja se pri tome koriste, lice zaduženo za provođenje obuke i rokovi u kojim se vrši provjera znanja radnika.

Član 61.

Provjera znanja iz oblasti zaštite na radu za radnike Bolnice vrši se u rokovima utvrđenim u Programu obučavanja, o čemu se vodi propisana evidencija.

Član 62.

Obuku i provjeru znanja iz oblasti zaštite na radu mogu vršiti radnici koji imaju visoku ili višu spremu odgovarajućeg smjera i tri godine radnog iskustva.

Za provođenje obuke i provjere znanja iz oblasti zaštite na radu direktor Bolnice imenuje komisiju ili poslove povjerava ovlaštenoj stručnoj ustanovi iz oblasti zaštite na radu.

V. POVREDE NA RADU

Član 63.

Povredom na radu smatra se svaka povreda prouzrokovana neposrednim i kratkotrajnim mehaničkim, fizičkim ili hemijskim dejstvom, kao i povreda prouzrokovana naglim promjenama položaja tijela, iznenadnim opterećenjem tijela ili drugim promjenama fiziološkog stanja organizma ako je takva povreda vezana za obavljanje poslova na radnom mjestu, na putu od stana do mjesta rada i obratno i na putu radi izvršavanja službenih zadataka.

Član 64.

Svaku povredu radnik je obavezan da prijavi neposrednom rukovodiocu.

Ako zbog težine povreda radnik nije u mogućnosti da sam prijavi povredu, potrebno je da to učini lice koje se zateklo na mjestu događaja.

Član 65.

Neposredni rukovodilac dužan je svaku povredu prijaviti najkasnije u roku od 24 sata od vremena kad sazna za istu.

Neposredni rukovodilac dužan je u slučaju teže povrede na radu ili kolektivne nesreće obezbijediti mjesto na kojem je došlo do povrede da ostane u stanju u kojem se nalazio prilikom povrede radnika, dok inspekcija rada ne izvrši uviđaj i utvrdi izvore i uzroke povrede.

Član 66.

Bolnica je dužna da u roku od tri dana dostavi fondu zdravstvene zaštite prijavu o nesreći na poslu, odnosno profesionalnoj bolesti na odgovarajućim obrascima.

O povredama na radu i profesionalnim oboljenjima Bolnica je dužna da vodi evidenciju, za što je zaduženo lice za poslove zaštite na radu.

VI. LIČNA ZAŠTITNA SREDSTVA I OPREMA

Član 67.

Prava za korištenje ličnih zaštitnih sredstava i opreme radnik stiče stupanjem na rad u Bolnici.

Pravo na korištenje ličnih zaštitnih sredstava i opreme imaju svi radnici i ostala lica u Bolnici koja uživaju zaštitu na radu.

Član 68.

Radnici su dužni da dobijena lična zaštitna sredstva i opremu upotrebljavaju na način kako to predviđaju važeći propisi i uputstva za rad, da ih održavaju u ispravnom stanju i čistoći, da ih strogo namjenski koriste, da njima pažljivo rukuju, kao i da ih ne zamjenjuju sa drugim radnicima.

Neposredni rukovodilac dužan je da se brine da svi radnici budu snabdjeveni ličnim zaštitnim sredstvima i opremom koja im pripadaju prema odredbama ovog Pravilnika.

Član 69.

Lična zaštitna sredstva predstavljaju ličnu zaštitnu opremu koja se daje na korištenje licima izloženim za vrijeme rada određenim opasnostima koje se drugim mjerama ne mogu otkloniti.

Lična zaštitna sredstva koja se trebaju obezbijediti su:

- **sredstva za zaštitu glave**, npr. zaštitni šljem (kaciga), koji mora štiti glavu od padajućih predmeta. Zaštitni šljem mora imati ugrađenu kolijevku koja ima mogućnost podešavanja po veličini s razmakom od šljema između 2 i 4 centimetra,

- **sredstva za zaštitu očiju i lica**, poput zaštitnih naočala ili štitnika za varioce, služe za zaštitu od ulijetanja čestica i strugotina u oči, te za zaštitu očiju od štetnog zračenja kod npr. varenja,
- **sredstva za zaštitu sluha** u koja spadaju vata, čepići i zaštitne slušalice (antifoni) se daju na korištenje osobama izloženim za vrijeme rada povećanoj buci koja se drugim mjerama ne može spriječiti,
- **sredstva za zaštitu dišnih organa** služe kako bi se zaštitili dišni organi od štetnih čestica, prašina i plinova koji se vrlo lako mogu udahnuti i na taj način doprijeti do pluća i uzrokovati oštećenja tkiva. U ova sredstva spadaju respirator, cijevna maska s kisikom i zaštitna plinska maska,
- **sredstva za zaštitu ruku** štite ruke od hladnoće i topline, električne energije, mehaničkih opasnosti, štetnog djelovanja kiselina i slično. Izrađuju se od gume (za rukovanje kiselinama, za rad s uređajima pod naponom) ili kože (kod varenja),
- **sredstva za zaštitu nogu** štite noge od padajućih predmeta (cipele sa čeličnom kapicom), zaštitu od štetnog toplinskog djelovanja (npr. cipele sa drvenim đonom),
- **sredstva za zaštitu tijela** u koja spadaju zaštitna kecelja, zaštitna odijela, kombinezoni i slično, služe kao zaštita od prašina i prljanja,
- **sredstva za zaštitu od nepovoljnih atmosferskih utjecaja** štite radnike od hladnoće, vjetrova, kiše i snijega,
- **sredstva za zaštitu od pada sa visine** koriste radnici kojima nije moguće niti na jedan drugi način ograditi ili na drugi način osigurati radno mjesto. U ovu opremu spadaju zaštitna užad i opasači.

VII. OBAVEZE BOLNICE PREMA ORGANIMA INSPEKCIJE RADA

Član 70.

Bolnica je dužna da:

- odmah izvijesti organ uprave nadležan za poslove inspekcije rada o svakom smrtnom slučaju, kolektivnoj nesreći, teškoj povredi na radu, kao i svakoj pojavi koja bi mogla ugroziti život i zdravlje radnika na radu,
- pismeno obavijesti nadležni organ inspekcije rada o početku rada nove organizacione jedinice Bolnice najmanje osam dana prije početka rada,
- omogućiti inspektoru rada pregled radnih prostorija i uređaja, odredi stručne radnike koji će mu dati potrebna objašnjenja i stavi na raspolaganje normativna akta, isprave i druga dokumenta,
- na zahtjev inspektora rada, dostavi tražene podatke u vezi sa zaštitom na radu,
- u određenim rokovima otkloni nedostatke utvrđene pravosnažnim rješenjem inspektora rada, o čemu ga je Bolnica dužna obavijestiti u roku od osam dana od isteka roka,
- na kraju godine podnosi nadležnom organu za poslove inspekcije rada izvještaj o stanju zaštite na radu, povredama radnika na radu, profesionalnim oboljenjima i oštećenjima zdravlja radnika, izvorima i uzrocima povreda i oboljenja, trajanja spriječenosti za rad, kao i smrtnim slučajevima i njihovim uzrocima.

VIII. EVIDENCIJA

Član 71.

Bolnica je dužna da vodi propisanu evidenciju o:

- radnicima raspoređenim na radna mjesta s posebnim uslovima rada,
- provjeri znanja radnika iz oblasti zaštite na radu,
- izvršenim pregledima i ispitivanjima radne sredine, sredstava rada i opreme i sredstava lične zaštite,
- povredama radnika na radu, profesionalnim oboljenjima, smrtnim slučajevima i njihovim uzrocima,
- ljegarskim pregledima radnika.

Član 72.

Način vođenja evidencija i čuvanje isprava vršit će se u skladu sa Pravilnikom o vođenju evidencija i čuvanju isprava iz oblasti zaštite na radu.

IX. ZAVRŠNE ODREDBE

Član 73.

Danom stupanja na snagu ovog Pravilnika prestaje primjena Pravilnika o zaštiti na radu, broj 953/03 od 27.03.2003. godine

Član 74.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu danom donošenja.

Broj: 6045-2/18

Sarajevo, 03-09-2018 2018. godine

